

Research Paper

Evaluating the elementary school physical education curriculum According to the Eisner's Sevenfold Model

Korooki Ali^{1*}

1.Ph.D. in Sports Management, Kerman Branch, Islamic Azad University, Kerman, Iran.

Received: 23/10/2023

Accepted: 21/05/2024

PP: 13-26

Use your device to scan and read the
article online

DOI:

Keywords:Curriculum, Eisner' Sevenfold
Model, Elementary school,
Physical Education,**Abstract**

Introduction: From Eisner's point of view, curriculum is separate from scientific disciplines. Eisner has considered criteria for selecting the content such as the relationship between the content with the general goals and orientations and the meaningfulness of the content for the learners. The purpose of this research was to evaluate the elementary school physical education curriculum according to Eisner's sevenfold model.

research methodology: The research method was descriptive and of the survey type, which was carried out in the field. The statistical population of the research included all the physical education teachers of Kerman city, numbering 342 people. The measuring tool of the research was a researcher-made questionnaire that was designed according to the table of elementary school materials, the physical education teacher's book of elementary school and a standard questionnaire. The reliability of the questionnaire was analyzed with Cronbach's alpha, which was 0.903, and its construct validity was analyzed, which revealed that the average extracted variances were higher than 0.7.

Findings: The findings indicated that the elementary school physical education curriculum is in a relatively favorable state and its dimensions include the element of goals in a relatively favorable state, the element of content in an average to favorable state, the element of learning opportunities in a favorable state, the element of content organization in an average state, the element of evaluation is in an average favorable condition, the presentation method element is in an average condition, and the response method element is in an average to weak condition.

Conclusion: In general, the importance of the place of physical education in the curriculum is not only seen in the form of an ordinary lesson, but it has led to the formation of an educational movement that plays a major role in educational systems, especially in developed and industrialized countries.

Citation: Korooki Ali.(2025). Evaluating the elementary school physical education curriculum According to the Seven Eisner Model. Journal of Transcendent Education,14 (2), 13-26.

Corresponding author: Ali Korooki**Address:** Islamic Azad University of Kerman**Tell:** 09133957983**Email:** ali.korooki@iauk.ac.ir

مقاله پژوهشی

ارزیابی برنامه‌درسی تربیت‌بدنی دوره ابتدایی طبق مدل هفت‌گانه آیزنر

علی کروکی*

۱. دکتری مدیریت ورزشی، واحد کرمان، دانشگاه آزاد اسلامی، کرمان، ایران.

چکیده

مقدمه و هدف: از دیدگاه آیزنر، برنامه‌درسی از رشته‌های علمی مجزاست. آیزنر برای انتخاب محتوا معیارهایی همچون ارتباط میان محتوا با اهداف و جهت‌گیری‌های کلی و معنادار بودن محتوا برای فراگیران در نظر داشته است. هدف از تحقیق حاضر ارزیابی برنامه‌درسی تربیت‌بدنی دوره ابتدایی طبق مدل هفت‌گانه آیزنر بود.

روش‌شناسی پژوهش: روش تحقیق توصیفی و از نوع پیمایشی بود که به صورت میدانی صورت گرفت. جامعه‌آماری تحقیق شامل کلیه معلمان تربیت‌بدنی شهر کرمان به تعداد ۳۴۲ نفر بود. ابزار اندازه‌گیری تحقیق پرسشنامه محقق‌ساخته‌ای بود که باتوجه به جدول مواد درسی پایه ابتدایی، کتاب معلم تربیت‌بدنی دوره ابتدایی و یک پرسشنامه استاندارد طراحی شد. پایایی پرسشنامه با آلفای کرونباخ تحلیل شد که ۰/۹۰۳ بدست آمد و روایی سازه آن مورد تحلیل قرار گرفت که نشان داد میانگین واریانس‌های مستخرج بالاتر ۰/۷ می‌باشد.

یافته‌ها: یافته‌ها نشان داد که برنامه‌درسی تربیت‌بدنی دوره ابتدایی در وضعیت نسبتاً مطلوبی قرار دارد و وضعیت ابعاد آن شامل عنصر اهداف در وضعیت نسبتاً مطلوب، عنصر محتوا در وضعیت متوسط رو به مطلوب، عنصر فرصت‌های یادگیری در وضعیت مطلوب، عنصر سازماندهی محتوا در وضعیت متوسط، عنصر ارزشیابی در وضعیت متوسط رو به مطلوب، عنصر شیوه ارائه در وضعیت متوسط و عنصر روش پاسخ در وضعیت متوسط رو به ضعیف قرار دارند.

بحث و نتیجه‌گیری: بطور کلی اهمیت جایگاه تربیت‌بدنی در برنامه‌درسی نه تنها به شکل یک درس معمولی دیده نمی‌شود، بلکه موجب شکل‌گیری یک جنبش یا نهضت تربیتی شده است که در نظام‌های آموزشی، به ویژه در کشورهای پیشرفته و صنعتی، نقش کلانی ایفا می‌کند.

تاریخ دریافت: ۱۴۰۲/۰۸/۰۱

تاریخ پذیرش: ۱۴۰۳/۰۳/۰۱

شماره صفحات: ۲۶-۱۳

از دستگاه خود برای اسکن و خواندن
مقاله به صورت آنلاین استفاده کنید

DOI:

واژه‌های کلیدی:

آیزنر، ابتدایی، برنامه‌درسی، تربیت‌بدنی، مدل
هفت‌گانه

استناد: کروکی علی. (۱۴۰۴). ارزیابی برنامه‌درسی تربیت‌بدنی دوره ابتدایی طبق مدل هفت‌گانه آیزنر. فصلنامه آموزش و پرورش متعالی، ۱۴(۲)، ۱۳-۲۶.

* نویسنده مسئول: علی کروکی

نشانی: دانشگاه آزاد اسلامی کرمان

تلفن: ۰۹۱۳۳۹۵۷۹۸۳

پست الکترونیکی: ali.korooki@iauk.ac.ir

مقدمه

آموزش از ترکیب چهار نظام بوجود آمده که در تعامل با یکدیگرند: ساختار، برنامه‌درسی، تدریس و یادگیری. ساختار زمینه‌ای جهت عمل می‌باشد که آموزش رسمی و اقداماتی که سبب یادگیری می‌شود را منعکس می‌کند. برنامه‌درسی طرحی برای عمل و به عبارتی طرحی برای تعلیم و تربیت دانش‌آموزان می‌باشد که ساختار را هدایت می‌کند (Jayanthi, 2020: 41). علاوه بر این، حل مسائل پیچیده و مبهم تربیتی تنها از طریق طراحی آموزشی امکان‌پذیر است (Carron et al, 2010: 3). رشد و توسعه شتابان حوزه برنامه‌درسی، بخصوص وجود دیدگاه‌ها، نقطه نظرات و برداشت‌های گوناگون از آن، از یک سو زمینه ساز ظهور مفاهیم و قلمروهای جدید برای این رشته نو بنیاد بوده است اما از سوی دیگر جوان بودن این حوزه، مسائل و مشکلات عدیده‌ای را برای کسانی که به این رشته می‌پردازند، به ویژه افرادی که در جستجوی برداشتی منسجم از مفاهیم، تئوری‌ها و دیدگاه‌های آن هستند به وجود آورده است زیرا در کمتر زمینه یا مفهومی در این رشته، توافق نظر وجود دارد و از آنجا که پرداختن به هر حوزه علمی مستلزم درک مفاهیم بنیادی آن حوزه است، اختلاف نظرها در مورد مفاهیم بنیادی، تشتت آراء و اغتشاش فکری را برای بسیاری از علاقمندان به این رشته علمی به وجود آورده است. از آنجا که برنامه‌درسی بشر وسیله تحقق اهداف و جهت‌گیری‌های کلان نظام آموزش و پرورش به حساب می‌آیند می‌توان از دیدگاه‌ها به عنوان نظریه‌هایی زیربنایی تشخیص نیازها در تصمیم‌گیری مربوط به برنامه‌درسی هستند نام برد. رسالت آموزش و پرورش در دنیای امروز تبدیل کردن انسان‌های مستعد به انسان‌های سالم، بالنده، متعادل و رشد‌یابنده است. این رسالت بایستی در کلیه دوره‌های آموزشی دنبال شود، ولی از آنجا که حائز اهمیت‌ترین دوره تحصیلی در کلیه نظام‌های آموزش و پرورش جهان دوره ابتدایی می‌باشد و رشد همه جانبه فرد و شکل‌گیری شخصیت در این دوره بیشتر صورت می‌گیرد بنابراین حساسیت این دوره نسبت به سایر دوره‌ها بیشتر می‌باشد (Safi, 2022: 62). برنامه‌درسی تحت نفوذ خصوصیات محیط آموزشی است و اغلب شامل مدل‌های ارتباطی و تاکیدات ارزشی در جامعه یادگیرنده است. این همان چیزی است که به زعم اسپروکس، در قالب دو نوع برنامه‌درسی صریح و پنهان قابل مطالعه بوده و تاثیرات بیشتری را از برنامه‌درسی پنهان حاصل می‌نماید. لباس پوشیدن معلم، اخلاقیات او، ادب و نزاکت و... تاثیرات بی شماری بر دانش‌آموزان داشته (Gable, 2022: 81) و شاید بتوان دلیل نارضایتی بسیاری از دانش‌آموزان را از مدرسه در برنامه‌درسی پنهان جستجو کرد (Franchi & Rymarz, 2022: 30).

در تعریف برنامه‌درسی تعاریف متعددی بیان شده است. برنامه‌درسی به عنوان یک برنامه مطالعاتی یا فهرستی از موضوعات درسی ارائه شده از سوی مدرسه و همچنین مجموعه‌ای از عناوین کلی درس برای تدریس، تعریف می‌شود. برنامه‌درسی را می‌توان به عنوان یک مجموعه از وقایع پیش‌بینی شده جهت دستیابی به نتایج آموزشی خاصی که برای یک یا چند دانش‌آموز طراحی شده، تعریف کرد. (Jayanthi, 2020) (Eisner, 1994) در کتاب تصورات تربیتی؛ اهداف، محتوا، انواع فرصت‌های یادگیری، سازماندهی سطوح محتوا، شیوه ارائه، روش پاسخگویی به مطالب و ارزشیابی را در برنامه‌درسی دخیل می‌داند. این عناصر قلمرو جدید برنامه‌درسی را به عنوان یک حوزه تخصصی در جهان امروز شکل داده است (Khosravi-Mashizi, 2015). از دیدگاه آیزنر، برنامه‌درسی از رشته‌های علمی مجزا است. برنامه‌درسی به معنای عام خود، آن چیزی می‌باشد که به فراگیر آموخته می‌شود. آیزنر برای انتخاب محتوا معیارهایی در نظر داشته است که عبارتند از: ارتباط میان محتوا با اهداف و جهت‌گیری‌های کلی و معنی‌دار بودن محتوا برای فراگیران. بدین معنا که باید محتوا به گونه‌ای طراحی شود که دانش‌آموزان بتوانند به آن دسترسی داشته باشند و محتوا باید با تجربیات و نیازهای آنان مرتبط باشد. آیزنر باور دارد که باید از برنامه‌ریزی تجویزی که به معنای ارائه یک محتوای یکسان به افراد مختلف با ویژگی‌های متفاوت استفاده می‌شود، پرهیز کرد (Eisner, 1994: 118). بنابراین، پیشنهاد او این است که برنامه‌درسی با محتوای گوناگونی طراحی شود که با توجه به ویژگی‌ها و نیازهای مختلف فراگیران، تنظیم و تدوین شده باشد. با توجه به این توصیف، بررسی تحول و شکل‌گیری احساسات در دانش‌آموزان دوره ابتدایی و تطابق آنها با اهداف نظام آموزش و پرورش و نقش عناصر برنامه‌درسی در این تغییرات، در حوزه مطالعاتی معینی مطرح می‌شود.

با استفاده از نتایج این تحقیقات، می‌توان پیشنهاداتی را برای بهبود محیط عاطفی مدارس دوره ابتدایی به نظام آموزشی ارائه کرد. نیل به غایت‌های نظام‌های تربیتی جز از رصد مستمر و بازنگری در برنامه‌های آموزش و پرورش امکان پذیر نمی‌باشد. هدف اصلی این مطالعه، ارزیابی برنامه‌درسی ابتدایی بر اساس مدل هفت‌گانه آیزنر در نظام آموزشی می‌باشد تا از این طریق بتوان راهکارهایی برای بهبود عملکرد نظام رسمی تعلیم و تربیت در مواجهه با مخاطبان نظام مدرسه‌ای پیشنهاد کرد. بر این اساس شناخت و ارزیابی در ایفای نقش عناصر برنامه‌درسی با انتظارات در تناسب سنی دانش‌آموزان، می‌تواند منشا تغییراتی بنیادین در تعامل عناصر برنامه‌درسی قرار گیرد. از اینرو است که این مسئله به عنوان یکی از مسائل کلیدی برای پژوهش در نظام آموزشی کشور تلقی می‌شود. صاحب‌نظران در کشورهای مختلف به مطالعه، بررسی و پژوهش برای کشف ابعاد ناشناخته برنامه‌درسی پرداخته‌اند، در صورتی که برنامه‌درسی در حال اجرا که دانش‌آموزان در معرض آن قرار دارند و تاثیر شگرفی بر روی پیشرفت دانش‌آموزان چه در زمان تحصیل و چه بعد از آن در تصمیم‌گیری‌های آینده دارد مورد غفلت و فراموشی قرار گرفته، شاید بتوان این گفته دیویی را در مورد آموزش و پرورش خودمان بپذیریم که بزرگترین مطالعه‌های تعلیم و تربیت امروز این است که

دست‌اندرکاران تعلیم و تربیت گمان می‌برند که بچه‌ها در مدارس آن چیزی را می‌آموزند که آنها ارائه می‌دهند. این موارد، توجه مسئولان، سیاست‌گذاران آموزش و پرورش و به ویژه برنامه‌ریزان آموزشی و درسی را روی این نکته متمرکز کرده است که برای غلبه بر مسائل یاد شده - که روز به روز هم بر دامنه و وسعت آنها افزوده می‌شود - تغییرات و اصلاحات باید در ساختار، اهداف، برنامه‌ها و روش‌های آموزش و پرورش صورت پذیرد. بدون تردید لازمه این تحولات شناخت مبانی نظری و مفاهیم بنیادی و شکل‌دهنده سیستم برنامه‌ریزی درسی کشور است.

این تحقیق به منظور ارزیابی برنامه‌درسی تربیت‌بدنی دوره ابتدایی بر اساس مدل هفت‌گانه آیزنر انجام شد تا به درک بهتری از کیفیت و کارایی این برنامه‌درسی تربیت‌بدنی دست یابد. با انجام این ارزیابی، نقاط قوت و ضعف برنامه‌درسی تربیت‌بدنی شناسایی می‌شوند که این امر می‌تواند به بهبود کیفیت آموزش و افزایش بهره‌وری برنامه‌ها کمک کند. همچنین احتمال می‌رود با توجه به اینکه تربیت‌بدنی نقش حیاتی در توسعه سلامت جسمی و روانی کودکان دارد، ارزیابی دقیق و بهینه‌سازی برنامه‌درسی بتواند موجب تقویت این جنبه‌ها و موجب افزایش انگیزه و مشارکت دانش‌آموزان شود. چرا که با شناخت نیازها و علایق دانش‌آموزان و بهبود برنامه‌درسی، انگیزه و مشارکت آن‌ها در فعالیت‌های تربیت‌بدنی افزایش می‌یابد که به توسعه مهارت‌های حرکتی و اجتماعی آن‌ها کمک می‌کند.

از طرفی می‌توان ادعان کرد که تحقیق حاضر می‌تواند با ارزیابی و بهینه‌سازی برنامه‌درسی، کیفیت آموزش تربیت‌بدنی افزایش می‌یابد که منجر به یادگیری بهتر و عمیق‌تر دانش‌آموزان می‌شود، به بهبود کیفیت آموزشی؛ و با نتایج حاصل از این تحقیق می‌توان به سیاست‌گذاران و طراحان برنامه‌درسی اطلاعات مفیدی ارائه داد تا تصمیمات آگاهانه‌تری در جهت بهبود و ارتقای برنامه‌های تربیت‌بدنی بگیرند و همچنین می‌تواند به شناسایی نیازهای حرفه‌ای معلمان تربیت‌بدنی و ارائه دوره‌های آموزشی و کارگاه‌های تخصصی برای بهبود مهارت‌ها و دانش آن‌ها در جهت توسعه حرفه‌ای معلمان تربیت‌بدنی کمک کند. اما بنظر می‌رسد که بدون انجام این ارزیابی، نقاط ضعف برنامه‌درسی ناشناخته باقی می‌مانند و اصلاحات لازم صورت نمی‌گیرد که منجر به کاهش کیفیت آموزش و یادگیری می‌شود. نبود برنامه‌درسی بهینه و کارآمد می‌تواند منجر به کاهش فعالیت‌های بدنی دانش‌آموزان و در نتیجه کاهش سلامت جسمی و روانی آن‌ها شود. موجب کاهش انگیزه و مشارکت دانش‌آموزان در فعالیت ورزشی می‌شود چرا که عدم تطابق برنامه‌درسی با نیازها و علایق دانش‌آموزان می‌تواند باعث کاهش انگیزه و مشارکت آن‌ها در فعالیت‌های تربیت‌بدنی شود که تأثیر منفی بر توسعه مهارت‌های آن‌ها خواهد داشت و ممکن است تصمیم‌گیری ناآگاهانه شکل گیرد چرا که بدون داشتن اطلاعات دقیق و علمی از کیفیت و کارایی برنامه‌درسی، سیاست‌گذاران و طراحان برنامه‌درسی ممکن است تصمیمات نادرست و غیرموثری بگیرند که تأثیر منفی بر نظام آموزشی خواهد داشت. در نهایت، انجام این تحقیق از اهمیت بالایی برخوردار است و می‌تواند تأثیرات مثبتی بر کیفیت آموزش تربیت‌بدنی و سلامت دانش‌آموزان داشته باشد. عدم انجام آن می‌تواند منجر به تداوم مشکلات موجود و کاهش کارایی برنامه‌های تربیت‌بدنی شود.

از اینرو دغدغه اصلی محقق ارزیابی جامع و دقیق برنامه‌درسی تربیت‌بدنی دوره ابتدایی است چرا که برنامه‌های درسی باید بطور مداوم مورد ارزیابی قرار گیرند تا از کارایی و اثربخشی آنها اطمینان حاصل شود، بنابراین با توجه به فقدان ارزیابی‌های جامع و ساختاریافته‌ای که بتوانند بطور دقیق به تحلیل و ارزیابی برنامه‌درسی تربیت‌بدنی دوره ابتدایی بپردازند؛ با مطالعه حاضر محقق درصدد بود که ابتدا نقاط قوت و ضعف برنامه‌درسی تربیت‌بدنی دوره ابتدایی را شناسایی کند و میزان تحقق اهداف از پیش تعیین شده در این برنامه‌درسی را ارزیابی کرده و پیشنهادات و راهکارهایی برای بهبود و اصلاح برنامه‌درسی تربیت‌بدنی ارائه دهد که در نهایت امید می‌رود نتایج این ارزیابی بتواند به بازنگری و تجدید نظر در برنامه‌درسی تربیت‌بدنی دوره ابتدایی کمک نماید تا آموزش تربیت‌بدنی در این دوره با کیفیت بالاتر و اثربخشی بیشتری انجام شود. لذا تحقیق حاضر با درک این اولویت‌های نظری و چالش‌های عملی، صورت‌بندی شده است. در واقع هدف تحقیق حاضر ارزیابی برنامه‌درسی تربیت‌بدنی دوره ابتدایی طبق مدل هفت‌گانه آیزنر از دیدگاه معلمان تربیت‌بدنی شهر کرمان می‌باشد.

مبانی نظری و پیشینه تحقیق

واژه برنامه‌درسی معادل کلمه Curriculum در زبان انگلیسی است و از نظر لغوی، واژه Currere از زبان لاتین گرفته شده است و به معنای مسیر یا مسیری که باید طی شود اشاره دارد. این واژه به یک مسیر یا مجموعه موانع و وظایفی اشاره دارد که هر فرد باید بر آنها غلبه کند. به عبارت دیگر، این مفهوم دارای یک آغاز و پایان است و برای دستیابی به اهدافی تعیین شده باید این مسیر را پیمود (Maleki, 2016: 9). البته آیزنر معتقد است در مدارس به طور همزمان سه نوع برنامه‌درسی تدریس می‌شود که شامل این موارد می‌شوند: برنامه‌درسی آشکار یا رسمی، برنامه‌درسی پنهان یا ضمنی و برنامه‌درسی پوچ (MehrMohammadi, 2020: 633). این دیدگاه با تصور معمول درباره برنامه‌درسی مدارس که آنرا تک‌بعدی می‌دانند، متفاوت است؛ زیرا به آن نگاهی چندبعدی دارد و مدارس را به عنوان بیش از یک بستر برای اجرای برنامه‌های درسی آشکار می‌بیند. اما آیزنر برای ارزیابی برنامه‌درسی ابعاد هفت‌گانه‌ای را پیشنهاد می‌کند که به معلمان و مدیران آموزشی

کمک می‌نماید تا برنامه‌درسی خود را بهبود و اثربخشی آموزشی را ارتقا دهند. در ادامه تعاریف مختصری از ارزیابی هفت‌گانه برنامه‌درسی ارائه می‌شود.

۱. **اهداف:** اهداف در برنامه‌درسی به تعیین نقطه مقصد تعلیم و تربیت دانش‌آموزان اشاره دارند. این بخش شامل تعیین اهداف کلی و جزئی برای یادگیری و توسعه دانش‌آموزان می‌شود. اهداف باید مشخص و قابل اندازه‌گیری باشند تا بتوان ارزیابی دقیقی از دستاوردهای آموزشی انجام داد.

۲. **محتوا:** محتوای برنامه‌درسی شامل مواد آموزشی، مفاهیم، اطلاعات، و توضیحاتی است که به دانش‌آموزان ارائه می‌شود. این محتوا باید مرتبط با اهداف آموزشی باشد و به صورت منطقی و مفهومی ترتیب داده شود.

۳. **فرصت‌های یادگیری:** این بخش شامل تجربیات و محیط‌هایی است که دانش‌آموزان در طول برنامه‌درسی با آنها روبرو می‌شوند. این تجربیات می‌توانند به صورت عملی، علمی، فرهنگی، یا هنری باشند و به دانش‌آموزان امکان اعمال علمی و تجربی را می‌دهند.

۴. **سازماندهی محتوا:** سازماندهی محتوا به ترتیب و ساختار دادن مواد آموزشی به منظور انتقال بهتر و یادگیری عمیق‌تر دانش‌آموزان می‌پردازد. این شامل تعیین ترتیب و ارتباط میان مفاهیم و درس‌ها و همچنین تدابیر آموزشی می‌شود.

۵. **ارزیابی:** ارزیابی در برنامه‌درسی به تعیین سطح یادگیری و تفهیم دانش‌آموزان می‌پردازد. این شامل انواع ارزیابی‌های فرمال و غیرفرمال، مانند آزمون‌ها، پروژه‌ها، و ارزیابی‌های نمره‌دهی است.

۶. **شیوه ارائه:** این بخش به روش‌ها و استراتژی‌های آموزشی معلمان اختصاص دارد. این شامل روش‌های تدریس، تعاملات کلاسی، استفاده از فناوری، و ایجاد محیط‌های یادگیری معنادار برای دانش‌آموزان است.

۷. **روشهای پاسخ:** این بخش به روش‌هایی اشاره دارد که برای بازخورد دادن به دانش‌آموزان و تنظیم تجربیات یادگیری آنها استفاده می‌شود. این می‌تواند شامل ارائه بازخورد مستقیم، تجربیات تعاملی، و تقویت مهارت‌های انتقالی باشد (Eisner, 2002).

Sharifi (2013) بیان می‌دارد که در برنامه‌ریزی درسی دوره ابتدایی ایران، مفاهیمی نظیر محصول، مبانی دینی، الگوی مبتنی بر سیاست عمومی و حکومت مدارانه، ذیفغان شامل نهادها و مراجع رسمی، الگوی طراحی برنامه‌درسی دیسپلین محوری، عنصر محتوا، کتاب درسی، نقش آموزشی معلم، الگوی ارزشیابی هدف-محور و پارادایم سنتی نسبت به برنامه‌درسی، به طور قابل توجهی بر سایر جنبه‌های این مولفه‌ها تأکید دارند. این امر نشان از وجود یک برنامه‌درسی به نسبت متوازن و منسجم در سیستم آموزش و پرورش ابتدایی ایران می‌دهد، اگرچه این توازن به تنهایی نمی‌تواند به عنوان شاخص کارایی در نظر گرفته شود. Esmaili et al (2004) برنامه‌درسی تربیت‌بدنی دوره ابتدایی ایران و کشورهای منتخب جهان را مورد بررسی قرار دادند که نتایج چنین نشان داد که در ارزیابی درس تربیت‌بدنی در دوره ابتدایی در کشورهای مورد مطالعه، به طور گسترده‌تر به مشاهده عملکرد مهارتی دانش‌آموزان توجه می‌شود و این مشاهده به عنوان روش اصلی ارزیابی مهارت‌های بدنی مورد استفاده قرار می‌گیرد. در این نوع ارزیابی، عملکرد و توانایی دانش‌آموزان در اجرای مهارت‌های بدنی مورد ارزیابی قرار می‌گیرد و آزمون‌های آمادگی جسمانی به میزان کمتری مورد استفاده قرار می‌گیرند. علاوه بر این، ارزیابی درس تربیت‌بدنی در دوره ابتدایی تحت تأثیر عوامل متعددی قرار دارد. این عوامل شامل ساختار فوق برنامه‌درسی کلی، برنامه‌های ورزشی و تفریحی ارائه شده در مدارس، نظام آموزش و تدریس معلمان، و عوامل اجرایی و مدیریتی مرتبط با برنامه‌درسی تربیت‌بدنی می‌باشند. تعامل و هماهنگی این عوامل با یکدیگر، نقش مهمی در ایجاد یک سیستم ارزیابی کارآمد در درس تربیت‌بدنی ابتدایی دارد. Hashemi & KhodaBakhshi-SadeghAbadi (2017) چنین بیان می‌کنند که طراحی آموزشی بدون توجه به بعد غیرقابل پیش‌بینی یادگیری، غفلت از بخش مهمی است که در یادگیری دانش‌آموزان تأثیری فراوانی دارد. باید برنامه‌درسی پنهان را یکی از سرمایه‌های مفهومی رشته برنامه‌درسی دانست. بیان این مفهوم موجب شده تا نگاه سطحی نگرانه نسبت به پدیده برنامه‌درسی کاهش یافته و به گونه‌ای اجرایی در برنامه‌های آموزشی مدارس مدنظر قرار گیرد. Ghaderi & Shekari (2014) چنین بیان می‌کنند که از نظر اعضای هیئت علمی روش تدریس و وضعیت ارزشیابی مطلوب و از نظر دانشجویان نسبتاً مطلوب می‌باشد. MousaPour (2003) مدعی است که از زمان شکل‌گیری آموزش‌های جدید و قانونمند در ایران هیچگاه برنامه آموزش ابتدایی خالی از هدف‌های آموزش دینی نبوده است. Yazdani & Hasani (2011) معتقدند که در مجموع در نظام برنامه‌درسی آموزش ابتدایی ایران توجه متعادلی به حوزه‌های سه‌گانه یادگیری نشده و اهداف مُؤَوَن در حوزه شناختی و مهارتی می‌باشد. در مجموع بنظر می‌رسد امروزه برنامه‌ریزی درسی در ایران از یک سو با چالش‌های جهانی و از سوی دیگر با چالش‌های درونی خود نظام آموزش و پرورش مواجه است (Mirzaei & Zarghami, 2010). در پژوهش حاضر سعی شد تا بر مبنای مدل هفت‌گانه آیزنر و با توجه به اهداف برنامه‌های درسی و جدول مواد درسی

پایه ابتدایی مصوبه ۸۵۲ Supreme Council of Education (2011)، Elementary physical education teacher's book (2010) و پرسشنامه استاندارد برنامه‌درسی پنهان Sheikhhi (2009) یک ارزیابی منسجم انجام شود و تعیین گردد که وضعیت فعلی چگونه است.

روش شناسی پژوهش

روش تحقیق حاضر توصیفی از نوع پیمایشی است که بصورت میدانی انجام شد. ابزار اندازه‌گیری پرسشنامه ارزیابی برنامه‌درسی طبق مدل Eisner (2002) می‌باشد که براساس اهداف برنامه‌های درسی و جدول مواد درسی پایه ابتدایی مصوبه ۸۵۲ Supreme Council of Education (2011)، Elementary physical education teacher's book (2010) و پرسشنامه استاندارد برنامه‌درسی پنهان Sheikhhi (2009) طراحی شد. جامعه آماری تحقیق شامل کلیه معلمان تربیت‌بدنی شهر کرمان به تعداد ۳۴۲ نفر در نیمسال تحصیلی ۱۴۰۱-۱۴۰۲ بود. براساس فرمول مورگان، تعداد ۱۸۱ نفر به عنوان نمونه آمار انتخاب شدند که با روش نمونه‌گیری طبقه‌بندی-تصادفی، پرسشنامه‌ها توزیع گردید که تعداد ۲۱ نفر پرسشنامه‌ها را عودت ندادند و ۱۱ پرسشنامه مخدوش هم از بین آنها حذف گردید، بنابراین تجزیه و تحلیل آماری بر روی ۱۴۹ پرسشنامه صورت گرفت. قابلیت اعتبار پرسشنامه از طریق محاسبه آلفای کرونباخ برآورده شده که ۰/۹۰۳ بدست آمد. جهت تعیین روایی پرسشنامه، ابتدا توسط پنج نفر از اساتید مدیریت ورزشی روایی صوری و محتوایی مورد بررسی و تایید قرار گرفت و سپس از تحلیل عاملی اکتشافی استفاده شد و سپس برای تجزیه و تحلیل وضعیت ارزیابی برنامه‌درسی تربیت‌بدنی از آزمون تی تک نمونه‌ای و آزمون تعقیبی بونفرونی استفاده گردید.

یافته‌ها

نتایج حاصل از میانگین و مقدار همبستگی بین مولفه‌های پرسشنامه و همچنین روایی پرسشنامه با استفاده از اجرای تحلیل عامل اکتشافی و تحلیل عامل تاییدی به شرح ذیل می‌باشد:

جدول ۱. مقایسه میانگین و انحراف استاندارد مولفه‌های ارزیابی برنامه‌درسی تربیت‌بدنی				
مولفه‌ها	میانگین	انحراف استاندارد	حداقل	حداکثر
اهداف	۳/۹۱۶۸	۰/۷۳۱۹۴	۲/۲۰	۴/۸۰
محتوا	۳/۶۴۸۳	۰/۶۱۷۶۰	۲/۶۰	۴/۶۰
فرصت یادگیری	۴/۰۵۵۴	۰/۳۹۸۳۱	۳	۴/۷۵
ارزشیابی	۳/۴۷۵۹	۰/۶۱۳۰۷	۲/۴۵	۴/۲۷
شیوه ارائه	۳/۴۱۶۱	۰/۴۵۵۴۶	۲/۴۵	۴/۲۷
روش پاسخ	۳/۶۰۴۰	۰/۸۸۷۷۵	۲/۶۰	۴/۶۰
برنامه‌درسی تربیت‌بدنی	۳/۴۴۷۱	۰/۲۸۷۸۱	۲/۹۰	۳/۹۹

همانگونه که در جدول نشان داده شد مقدار میانگین فرصت یادگیری از سایر مولفه‌ها بیشتر است و این نشان‌دهنده اینست که وزن و سهم این مولفه از سایر مولفه‌ها بالاتر می‌باشد. جدول مقایسه مقادیر میانگین‌های مولفه‌های برنامه‌درسی تربیت‌بدنی نشان می‌دهد که وضعیت برنامه‌درسی تربیت‌بدنی متوسط رو به مطلوب می‌باشد.

تحلیل عامل اکتشافی: تحلیل عامل اکتشافی پرسشنامه به روش مولفه‌های اصلی و چرخش به روش پرومکس صورت گرفت. نتیجه آزمون کرویت بارتلت نشان داد که مقدار KMO ضریب کیزر-میر-اولکین (با مجذور کای برابر با ۸۴۰۱/۴۲۳ و درجه آزادی ۹۶ در سطح معناداری ۰/۰۰۱) برابر با ۰/۸۵۹ بدست آمد. مقدار کیزر-میر-اولکین مناسب برای انجام تحلیل عامل اکتشافی بین ۰/۵۰ تا ۰/۹۰ می‌باشد. اگر این مقدار کمتر از ۰/۵۰ باشد، برای تحلیل عامل مناسب نمی‌باشد و در صورتی که بیشتر از ۰/۷۰ باشد مناسب و مقبول است و اگر بالاتر از ۰/۹۰ باشد، بسیار عالی است (Habibi & Adenvar, 2017). در تحقیق حاضر مقدار کیزر-میر-اولکین برابر با ۰/۸۵۹ بدست آمد که نشان می‌دهد مقدار بدست آمده مطلوب و مقبول است. نتایج حاصل از آزمون کرویت بارتلت نشان می‌دهد که این مقیاس شرایط لازم را برای انجام تحلیل عاملی اکتشافی دارد، بدین معنا که متغیرهای مناسبی برای تحلیل عاملی اکتشافی بکار برده شده است، به عبارت دیگر مقدار همبستگی بین متغیرها ناشی از همبستگی دو به دو بین متغیرها است و مقدار همبستگی بین دو متغیر تحت تاثیر همبستگی جزئی با سایر متغیرهای دیگر نمی‌باشد، بنابراین هرچه همبستگی بین دو متغیر بیشتر باشد، مقدار کیزر-میر-اولکین بیشتر و هر چه مقدار همبستگی بین متغیرها کمتر باشد مقدار کیزر-میر-اولکین کمتر می‌شود. اما محققین نشان دادند در صورتی که بار عاملی سوالات پرسشنامه روی عامل مورد نظر بیشتر از ۰/۳۰ باشد، سوال‌ها به عوامل استخراج شده اختصاص داده و در صورتی که بار عاملی کمتر از ۰/۳۰ باشد، اینگونه سوال‌ها از پرسشنامه

حذف می‌گردند. (Habibi & Adenvar, 2017) در تحقیق حاضر مقدار حداقل بار عاملی مربوط به سوال ۲۴ از مولفه اهداف برابر با ۰/۴۸۷ و حداکثر مقدار عاملی مربوط به سوال ۷ از مولفه محتوا برابر با ۰/۹۱۶ بدست آمد، بنابراین هیچکدام از سوال‌ها حذف نشدند. مقدار واریانس تبیین شده توسط هر ۷ عامل برابر با ۹۱/۶۳۷ درصد بدست آمد. ۲۱/۳۹۰ درصد واریانس توسط عامل اهداف (عامل اول)، ۱۸/۴۷۳ درصد واریانس توسط عامل محتوا (عامل دوم)، ۱۷/۶۶۲ درصد واریانس توسط عامل فرصت‌های یادگیری (عامل سوم)، ۱۰/۰۴۰ درصد واریانس توسط عامل سازماندهی محتوا (عامل چهارم)، ۹/۷۶۵ درصد واریانس توسط عامل ارزشیابی (عامل پنجم)، ۸/۲۲۹ درصد واریانس توسط عامل شیوه ارائه (عامل ششم)، ۶/۰۷۸ درصد واریانس توسط عامل روش پاسخ (عامل هفتم) تبیین شده است. مقدار ارزش ویژه عامل اهداف برابر با ۷/۲۷۳، مقدار ارزش ویژه عامل محتوا برابر با ۶/۲۸۱، مقدار ارزش عامل فرصت‌های یادگیری برابر با ۶/۰۰۵، مقدار ارزش عامل سازماندهی محتوا برابر با ۲/۷۳۴، مقدار ارزش عامل ارزشیابی برابر با ۲/۶۱۳، مقدار ارزش عامل شیوه ارائه برابر با ۲/۳۳۳، مقدار ارزش عامل روش پاسخ برابر با ۲/۰۶۶ بدست آمده است که مقدار هر هفت عامل از ۱ بیشتر بوده و مورد قبول می‌باشد. در این تحقیق سوال‌های ۱ تا ۵ روی عامل اول (اهداف)، سوال‌های ۶ تا ۱۰ روی عامل دوم (محتوا)، سوال‌های ۱۱ تا ۱۴ روی عامل سوم (فرصت‌های یادگیری)، سوال‌های ۱۵ تا ۱۷ روی عامل چهارم (سازماندهی محتوا)، سوال‌های ۱۸ تا ۲۸ روی عامل پنجم (ارزشیابی)، سوال‌های ۲۹ تا ۳۲ روی عامل ششم (شیوه ارائه) و سوال‌های ۳۳ و ۳۴ روی عامل هفتم (روش پاسخ) قرار گرفت. مقدار پایایی عوامل پرسشنامه (اهداف، محتوا، فرصت‌های یادگیری، سازماندهی محتوا، ارزشیابی، شیوه ارائه، روش پاسخ) با استفاده از شیوه آلفای کرونباخ به ترتیب ۰/۸۶۰، ۰/۹۰۱، ۰/۷۶۷، ۰/۸۶۹، ۰/۸۷۹، ۰/۸۶۲، ۰/۸۶۰ بدست آمده که مطلوب می‌باشند (جدول ۲).

جدول ۲. تحلیل عاملی اکتشافی متغیر برنامه‌درسی تربیت‌بدنی

سوال‌ها	عامل اول	عامل دوم	عامل سوم	عامل چهارم	عامل پنجم	عامل ششم	عامل هفتم
به چه میزان برنامه‌درسی تربیت‌بدنی به چگونگی یادگیری دانش‌آموزان ابتدایی کمک می‌کند؟	۰/۸۱۷						
به چه میزان برنامه‌درسی تربیت‌بدنی فرصت‌های یادگیری برای دانش‌آموزان ابتدایی به منظور تقویت انواع مهارت‌ها و توانایی‌های ذهنی ایجاد می‌کند؟	۰/۶۶۹						
به چه میزان برنامه‌درسی تربیت‌بدنی آگاهی‌های اولیه مورد نیاز (شناخت رشته‌های ورزشی، تغذیه، بهداشت و ایمنی در ورزش) دانش‌آموزان ابتدایی را تامین می‌کند؟	۰/۸۷۷						
به چه میزان برنامه‌درسی تربیت‌بدنی مهارت‌های ضروری (حرکات پایه و آمادگی جسمانی) دانش‌آموزان ابتدایی را تامین می‌کند؟	۰/۴۸۷						
به چه میزان برنامه‌درسی تربیت‌بدنی نگرش‌های مورد انتظار (شرکت فعال در ورزش، تمایل به رعایت اصول بهداشتی در ورزش، گرایش به توسعه مهارت ورزشی، رعایت اصول ایمنی در بین دانش‌آموزان ابتدایی) را تامین می‌کند؟	۰/۷۵۹						
به چه میزان اطلاعات در برنامه‌درسی تربیت‌بدنی برای دانش‌آموزان ابتدایی متناسب می‌باشد؟	۰/۶۳۹						
به چه میزان مفاهیم و داده‌های واقعی در برنامه‌درسی تربیت‌بدنی برای دانش‌آموزان ابتدایی متناسب می‌باشند؟	۰/۴۸۲						
به چه میزان واقعیات و مفاهیم در برنامه‌درسی تربیت‌بدنی دوره ابتدایی باهم در ارتباطند؟	۰/۹۰۱						
به چه میزان محتوای برنامه‌درسی تربیت‌بدنی برای دانش‌آموزان محسوس و مرتبط با نیازها، تجارب و استعدادهای آنهاست؟	۰/۶۶۳						
به چه میزان ارزش‌ها در برنامه‌درسی تربیت‌بدنی برای دانش‌آموزان ابتدایی متناسب می‌باشد؟	۰/۹۱۵						
به چه میزان محتوای برنامه‌درسی تربیت‌بدنی تعامل یاددهی-یادگیری معلم و دانش‌آموز را تولید می‌کند؟	۰/۶۰۸						
به چه میزان برنامه‌درسی تربیت‌بدنی فرصت الگوبرداری از اخلاقیات و رفتار معلم را مهیا می‌سازد؟	۰/۶۵۵						
به چه میزان برنامه‌درسی تربیت‌بدنی فرصت یادگیری مهارت‌های جدید را تامین می‌کند؟	۰/۷۵۸						
به چه میزان محیط یادگیری برای پیشرفت دانش‌آموزان در درس تربیت‌بدنی مناسب است؟	۰/۷۲۶						
به چه میزان موضوعات محتوای برنامه‌درسی تربیت‌بدنی به صورت جدای از یکدیگر است؟	۰/۷۴۶						
به چه میزان محتوای آموزشی برنامه‌درسی تربیت‌بدنی متناسب با طول دوره تحصیلی می‌باشد؟	۰/۶۵۵						
به چه میزان موضوعات محتوای برنامه‌درسی تربیت‌بدنی بصورت یکپارچه می‌باشند؟	۰/۵۸۲						

۰,۶۱۴	به چه میزان برنامه‌درسی تربیت‌بدنی راهبردهایی برای ارزیابی و ارزشیابی مناسب دانش‌آموزان دارد؟
۰,۷۱۶	به چه میزان شیوه‌های ارزشیابی برنامه‌درسی تربیت‌بدنی با اهداف برنامه‌درسی تناسب دارند؟
۰,۹۱۶	به چه میزان شیوه‌های ارزشیابی برنامه‌درسی تربیت‌بدنی با ویژگی‌های فردی دانش‌آموزان تناسب دارند؟
۰,۸۹۱	به چه میزان شیوه‌های ارزشیابی برنامه‌درسی تربیت‌بدنی با محتوای فعالیت آموزشی تناسب دارند؟
۰,۶۸۵	به چه میزان شیوه‌های ارزشیابی برنامه‌درسی تربیت‌بدنی با تجهیزات و امکانات مالی موجود در مدرسه تناسب دارند؟
۰,۸۶۰	به چه میزان شیوه‌های ارزشیابی برنامه‌درسی تربیت‌بدنی با مهارت‌های عملی دانش‌آموزان تناسب دارند؟
۰,۶۹۵	به چه میزان شیوه‌های ارزشیابی برنامه‌درسی تربیت‌بدنی با نیازهای واقعی دانش‌آموزان در مدرسه تناسب دارند؟
۰,۶۵۴	به چه میزان ارزشیابی در برنامه‌درسی به منظور تعیین میزان دستیابی دانش‌آموز به اهداف تعیین شده با تاکید بر اندازه‌گیری کمی و رفتارهای قابل مشاهده است؟
۰,۷۷۵	به چه میزان در برنامه‌درسی تربیت‌بدنی تاکید بر ارزیابی در فواصل زمانی معین در قالب نمره مد نظر است؟
۰,۶۶۵	به چه میزان ارزشیابی به عنوان تلاش مشترک بین معلم و دانش‌آموز، مطرح است؟
۰,۷۴۸	به چه میزان فعالیت ارزشیابی، ضمن مشارکت دانش‌آموز و معلم تربیت‌بدنی بر شرکت فعال دانش‌آموز تاکید دارد؟
۰,۸۸۹	به چه میزان روش ارائه برنامه‌درسی تربیت‌بدنی در مدرسه متناسب با دانش‌آموزان است؟
۰,۶۹۳	به چه میزان نحوه ارائه دانش در برنامه‌درسی تربیت‌بدنی به دانش‌آموزان موجب تغییر نگرش و آموزش مهارت‌های مورد نظر می‌شود؟
۰,۷۷۳	به چه میزان شیوه تدریس توصیه شده در کتاب و راهنمای تدریس تربیت‌بدنی، تمرکز بر شیوه تدریس عینی، دقیق و مشخص دارد؟
۰,۵۹۷	به چه میزان در کتب تدریس تربیت‌بدنی، مولفین بر روش‌های تدریسی که موجب شرکت فعال و تفکر خلاق دانش‌آموزان در جریان صورت می‌گیرد، تاکید دارند؟
۰,۷۲۶	به چه میزان نتیجه اجرای برنامه‌درسی تربیت‌بدنی را در رفتار یادگیرنده مشاهده می‌کنید؟
۰,۸۳۴	به چه میزان فرآیند آموزشی برنامه‌درسی تربیت‌بدنی در دانش‌آموزان منجر به یادگیری مورد نظر شده است؟

تحلیل عامل تاییدی: در مورد اعتبار هر یک از گویه‌ها، بار عاملی ۰,۶ و بیشتر هر گویه در تحلیل عاملی تاییدی نشانگر سازه خوب تعریف شده است. همچنین بار عاملی گویه‌ها باید حداقل در سطح ۰,۰۱ معنادار باشند. پایایی ترکیبی در واقع نسبت مجموع بارهای عاملی متغیرهای مکنون به مجموع بارهای عاملی بعلاوه واریانس خطا می‌باشد. مقادیر آن بین ۰ و ۱ می‌باشد و جایگزینی برای آلفای کرونباخ است. مقدار این شاخص نباید کمتر از ۰/۷ باشد. به این شاخص نسبت دیلون-گلدشتاین نیز گفته می‌شود. ملاک سوم بررسی اعتبار، میانگین واریانس استخراج شده است. فرنل و لاکر مقدار AVE ۰,۵ و بیشتر را توصیه می‌کنند و این امر به معنای آن است که سازه مورد نظر حدود ۵۰ درصد و یا بیشتر واریانس نشانگرهای خود را تبیین می‌کنند.

جدول ۳. نتایج ارزیابی برای اعتبار همگرا (مدل اندازه‌گیری)

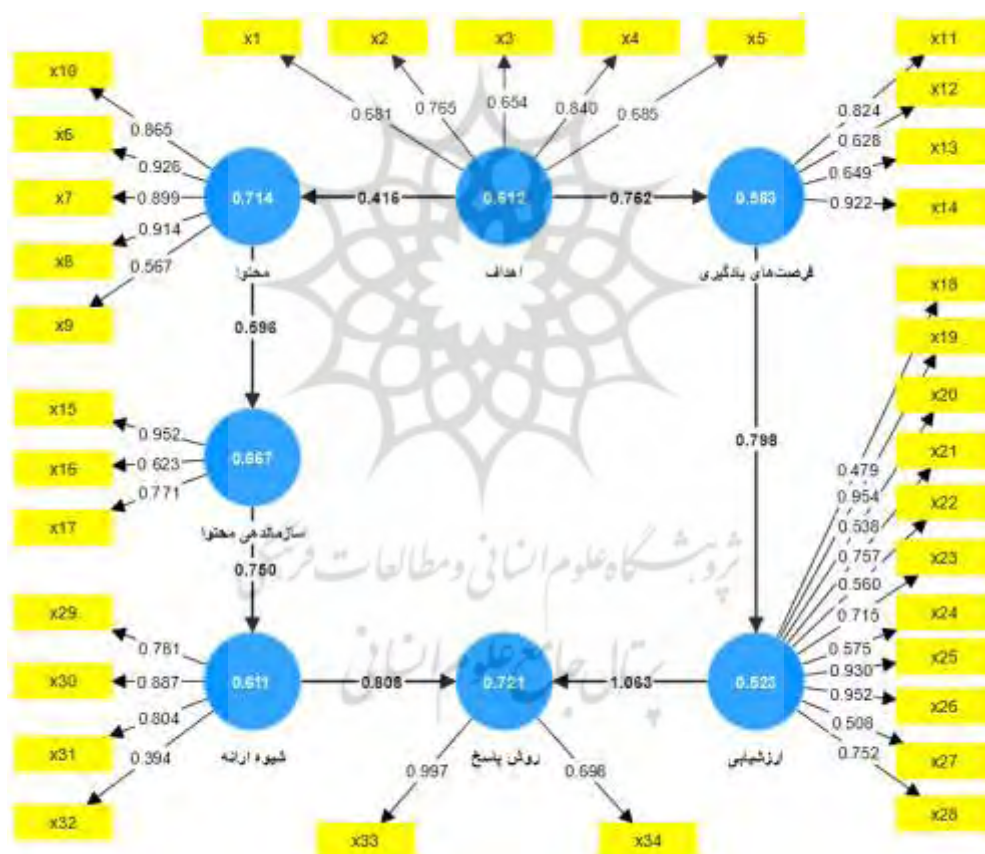
معیارها	آلفای کرونباخ	پایایی ترکیبی (rho_a)	پایایی ترکیبی (rho_c)	میانگین واریانس استخراج شده (AVE)
اهداف	۰/۷۷۷	۰/۷۳۹	۰/۷۸۵	۰/۶۱۲
محتوا	۰/۹۰۶	۰/۹۴۹	۰/۹۲۲	۰/۷۱۴
فرصت‌های یادگیری	۰/۷۵۵	۰/۸۰۶	۰/۸۰۰	۰/۵۸۳
سازماندهی محتوا	۰/۷۹۳	۰/۷۶۹	۰/۷۵۷	۰/۶۶۷
ارزشیابی	۰/۹۰۰	۰/۹۳۶	۰/۹۱۹	۰/۵۲۳
شیوه ارائه	۰/۷۳۰	۰/۷۸۷	۰/۸۳۳	۰/۶۱۱
روش پاسخ	۰/۷۲۵	۰/۷۴۴	۰/۷۰۹	۰/۷۲۱

وضعیت بارهای عاملی که از ۰/۷ بیشتر می‌باشند نشان‌دهنده این است که وضعیت ایده‌آلی دارند (جدول ۳).

جدول ۴. ضرایب همبستگی و شاخص روایی منفک

اهداف	محتوا	فرصت‌های یادگیری	سازماندهی محتوا	ارزشیابی	شیوه ارائه	روش پاسخ
اهداف	۱					
محتوا	۰/۸۴۱					
فرصت‌های یادگیری	۰/۶۲۵	۰/۸۴۸				
سازماندهی محتوا	۰/۳۶۷	۰/۵۵۳	۰/۸۰۲			
ارزشیابی	۰/۷۲۴	۰/۴۲۱	۰/۶۸۲	۰/۸۲۵		
شیوه ارائه	۰/۳۵۰	۰/۶۳۸	۰/۷۱۹	۰/۷۲۱	۰/۸۲۷	
روش پاسخ	۰/۲۲۰	۰/۱۶۴	۰/۱۸۳	۰/۲۵۰	۰/۱۵۸	۰/۷۳۷

وضعیت همبستگی معیارها با یکدیگر نشان‌دهنده از وضعیت ایده‌آل می‌باشد. بنابراین اعتبار همگرا نیز تایید می‌گردد (جدول ۴). همبستگی بین مولفه‌ها در سطح ایده‌آل و معنادار بوده است. همانطور که در جدول (۴) مشاهده می‌شود بارهای عاملی استاندارد شده، اعتبار ترکیبی و شاخص AVE تمامی مولفه‌ها محاسبه و مقادیر بدست آمده نمایانگر اعتبار همگرا و همبستگی سازه‌ها می‌باشند.



شکل ۱. مدل تحلیل عامل تاییدی ارزیابی برنامه‌درسی تربیت‌بدنی

بارهای عاملی مولفه‌های پرسشنامه در شکل (۱) نشان داده شده‌اند، کمترین مقدار (۰/۳۹۴) مربوط به سوال ۳۲ از مولفه شیوه ارائه بود و بیشترین مقدار (۰/۹۹۷) مربوط به سوال ۳۳ از مولفه روش پاسخ بود. شاخص AVE در مولفه‌های تحقیق بالاتر از ۰/۵ بدست آمد بنابراین سازه‌های مورد نظر حداقل ۵۰ درصد و بیشتر واریانس نشانگرهای خود را تبیین می‌کنند. بالاترین مقدار ۰/۷۲۱ مربوط به مولفه روش پاسخ

و پایین‌ترین مقدار ۰/۵۲۳ مربوط به مولفه ارزشیابی بوده است. در این پژوهش مقدار T همه پارامترها بیشتر از ۱/۹۶ بدست آمده است. همچنین به منظور ارزیابی برنامه‌درسی دوره ابتدایی از آزمون تی تک نمونه‌ای استفاده گردید و نتایج آن در جدول (۵) نشان داده شده است.

جدول ۵. نتایج آزمون تی تک نمونه‌ای

تعداد	میانگین انحراف $\pm$ استاندارد	اختلاف میانگین	تی	درجه آزادی	سطح معناداری
۱۴۹	۰/۷۳۱۹۴ $\pm$ ۳/۹۱۶۸	۰/۹۱۶۷۸	۱۵/۲۸۹	۱۴۸	۰/۰۰۱
۱۴۹	۰/۶۱۷۶۰ $\pm$ ۳/۶۴۸۳	۰/۶۴۸۳۲	۱۲/۸۱۴	۱۴۸	۰/۰۰۱
۱۴۹	۰/۳۹۸۳۱ $\pm$ ۴/۰۵۵۴	۱/۰۵۵۳۷	۳۲/۳۴۲	۱۴۸	۰/۰۰۱
۱۴۹	۰/۵۴۷۹۲ $\pm$ ۳/۳۴۲۳	۰/۳۴۲۲۸	۷/۶۲۵	۱۴۸	۰/۰۰۱
۱۴۹	۰/۶۱۳۰۷ $\pm$ ۳/۴۷۵۹	۰/۴۷۵۹۰	۹/۴۷۵	۱۴۸	۰/۰۰۱
۱۴۹	۰/۴۵۵۴۶ $\pm$ ۳/۴۱۶۱	۰/۴۱۶۱۱	۱۱/۱۵۲	۱۴۸	۰/۰۰۱
۱۴۹	۰/۸۸۷۷۵ $\pm$ ۲/۶۰۴۰	۰/۳۹۵۹۷	۵/۴۴۵	۱۴۸	۰/۰۰۱

نتایج آزمون تی تک نمونه‌ای نشان داد که بین هر کدام از ابعاد ارزیابی برنامه‌درسی تربیت‌بدنی دوره ابتدایی (اهداف، محتوا، فرصت‌های یادگیری، سازماندهی محتوا، ارزشیابی، شیوه ارائه، روش‌های پاسخ) با نمره ملاک ۳ اختلاف معناداری ($P < ۰/۰۵$) وجود دارد (جدول ۵). به منظور بررسی اختلاف بین ابعاد ارزیابی برنامه‌درسی تربیت‌بدنی دوره ابتدایی، از آزمون تحلیل واریانس با اندازه‌گیری مکرر استفاده شد که برای انجام این آزمون باید برابری واریانس‌ها بررسی شود که با استفاده از آزمون ماخلی این امر انجام شد (جدول ۶).

جدول ۶. نتایج آزمون ماخلی و گرین‌هاوس-گیسر

اثرات درون حیطه‌ها	ماخلی	خی ۲ تقریبی	درجه آزادی	سطح معناداری
ابعاد ارزیابی برنامه‌درسی تربیت‌بدنی	۰/۰۸۹	۳۵۳/۴۳۴	۲۰	۰/۰۰۱

نتایج آزمون بررسی اختلاف بین ابعاد ارزیابی برنامه‌درسی تربیت‌بدنی دوره ابتدایی

آماره	درجه آزادی	میانگین مجزورات	نمره F	سطح معناداری
Greenhouse- Geisser	۳/۳۲۴	۵۹/۸۵۵	۱۶۷/۶۲۹	۰/۰۰۱

همانطور که اطلاعات حاصل از جدول ۳ نشان می‌دهد، فرض برابری واریانس رعایت نشده است، به دلیل اینکه نمره ماخلی معنادار ($P \leq ۰/۰۵$) شده است. بنابراین سطح معناداری در خروجی آزمون آنالیز واریانس مکرر خط گرین‌هاوس-گیسر گزارش می‌شود (جدول ۳). با توجه به نتایج جدول ۶ ($F = ۱۶۷/۶۲۹$ و $P = ۰/۰۰۱$) می‌توان گفت، بین ابعاد ارزیابی برنامه‌درسی تربیت‌بدنی دوره ابتدایی اختلاف معناداری وجود دارد. همانطور که جدول ۷ نشان می‌دهد بین ابعاد ارزیابی برنامه‌درسی تربیت‌بدنی دوره ابتدایی اختلاف معناداری در سطح ($P \leq ۰/۰۵$) وجود دارد. بین ابعاد ارزیابی برنامه‌درسی تربیت‌بدنی دوره ابتدایی (به غیر از اهداف با فرصت‌های یادگیری ($P > ۰/۳۵۱$) و سازماندهی محتوا با ارزشیابی ($P > ۰/۱۰۳$) و با شیوه ارائه ($P > ۰/۹$) و ارزشیابی با شیوه ارائه ($P > ۰/۹$) اختلاف معناداری ($P \leq ۰/۰۵$) وجود دارد. فرصت‌های یادگیری و روش پاسخ بیشترین اختلاف ($۱/۴۵۱$) و ارزشیابی و شیوه‌های ارائه کمترین اختلاف ($۰/۰۶۰$) را داشتند.

جدول ۷. آزمون بونفرونی مربوط به مقایسه ابعاد ارزیابی برنامه‌درسی تربیت‌بدنی

ردیف	مقایسه زوجی	اختلاف میانگین	انحراف میانگین	سطح معناداری	وضعیت
۱	محتوا	۰/۲۶۸	۰/۰۴۷	۰/۰۰۱	وجود اختلاف
	فرصت‌های یادگیری	-۰/۱۳۹	۰/۰۵۷	۰/۳۵۱	عدم اختلاف
	سازماندهی محتوا	۰/۵۷۴	۰/۰۷۰	۰/۰۰۱	وجود اختلاف
	ارزشیابی	۰/۴۴۱	۰/۰۴۸	۰/۰۰۱	وجود اختلاف
	شیوه‌های ارائه	۰/۵۰۱	۰/۰۵۴	۰/۰۰۱	وجود اختلاف
	روش پاسخ	۱/۳۱۳	۰/۰۸۱	۰/۰۰۱	وجود اختلاف
۲	فرصت‌های یادگیری	-۰/۴۰۷	۰/۰۳۵	۰/۰۰۱	وجود اختلاف
	سازماندهی محتوا	۰/۳۰۶	۰/۰۵۰	۰/۰۰۱	وجود اختلاف
	ارزشیابی	۰/۱۷۲	۰/۰۳۰	۰/۰۰۱	وجود اختلاف
	شیوه‌های ارائه	۰/۲۳۲	۰/۰۴۴	۰/۰۰۱	وجود اختلاف

۳	فرصت‌های یادگیری	روش پاسخ	۱/۰۴۴	۰/۰۶۷	۰/۰۰۱	وجود اختلاف
		سازماندهی محتوا	۰/۷۱۳	۰/۰۴۰	۰/۰۰۱	وجود اختلاف
		ارزشیابی	۰/۵۷۹	۰/۰۳۸	۰/۰۰۱	وجود اختلاف
		شیوه‌های ارائه	۰/۶۳۹	۰/۰۳۵	۰/۰۰۱	وجود اختلاف
		روش پاسخ	۱/۴۵۱	۰/۰۶۴	۰/۰۰۱	وجود اختلاف
		ارزشیابی	-۰/۱۳۴	۰/۰۴۷	۰/۱۰۳	عدم اختلاف
۴	سازماندهی محتوا	شیوه‌های ارائه	-۰/۰۷۴	۰/۰۴۴	۰/۹	عدم اختلاف
		روش پاسخ	۰/۷۳۸	۰/۰۵۹	۰/۰۰۱	وجود اختلاف
		شیوه‌های ارائه	۰/۰۶۰	۰/۰۳۱	۰/۹	عدم اختلاف
۵	ارزشیابی	روش پاسخ	۰/۸۷۲	۰/۰۵۷	۰/۰۰۱	وجود اختلاف
۶	شیوه‌های ارائه	روش پاسخ	۰/۸۱۲	۰/۰۵۰	۰/۰۰۱	وجود اختلاف

بحث و نتیجه‌گیری

در مطالعه حاضر ارزیابی برنامه‌ریزی درسی تربیت‌بدنی دوره ابتدایی براساس مدل هفت‌گانه آیزنر با استفاده از آزمون‌های تی تک نمونه‌ای و آنالیز واریانس مکرر مورد تجزیه و تحلیل قرار گرفت. یافته‌ها نشان داد که برنامه‌درسی تربیت‌بدنی دوره ابتدایی در وضعیت متوسط رو به مطلوب می‌باشد. این امر نشان می‌دهد که برنامه فعلی تا حد زیادی مؤثر و کارآمد است، اما همچنان جای بهبود و ارتقاء دارد. به‌منظور دستیابی به یک برنامه‌درسی تربیت‌بدنی ایده‌آل، بایستی بازبینی دوره‌ای و به‌روزرسانی مستمر برنامه‌درسی با توجه به تحولات جدید در حوزه تربیت‌بدنی و نیازهای دانش‌آموزان صورت گیرد. همچنین، توجه بیشتر به ارتقای کیفیت عناصر مختلف برنامه‌درسی و استفاده از روش‌های نوین آموزشی و ارزیابی می‌تواند به بهبود کلی برنامه و دستیابی به اهداف تربیتی کمک شایانی نماید. اهداف برنامه‌درسی تربیت‌بدنی در دوره ابتدایی به‌طور کلی به‌خوبی تعریف شده‌اند. این اهداف شامل توسعه مهارت‌های حرکتی، تقویت سلامت جسمی و روانی، و ترویج سبک زندگی فعال و سالم می‌باشند. با این حال، برخی از اهداف می‌توانند با توجه به نیازهای روزافزون دانش‌آموزان به‌روزرسانی شوند تا بهتر با شرایط و مقتضیات کنونی همخوانی داشته باشند. همچنین محتوای برنامه‌درسی تربیت‌بدنی تا حد زیادی با اهداف تعیین شده همخوانی دارد. این محتوا شامل فعالیت‌های متنوعی است که به دانش‌آموزان فرصت می‌دهد تا مهارت‌های حرکتی و فیزیکی خود را توسعه دهند. با این وجود، گنجاندن محتوای به‌روزتر و متناسب با تحولات جدید در حوزه تربیت‌بدنی می‌تواند به بهبود برنامه کمک کند. از اینرو می‌توان گفت فرصت‌های یادگیری در برنامه‌درسی تربیت‌بدنی به‌خوبی طراحی شده‌اند تا دانش‌آموزان بتوانند در محیطی حمایتی و مشوق به یادگیری بپردازند. اما ممکن است نیاز به ایجاد فرصت‌های بیشتر برای تعامل و مشارکت فعال دانش‌آموزان باشد تا تجربه یادگیری آنها غنی‌تر و کامل‌تر شود. سازماندهی محتوا در برنامه‌درسی تربیت‌بدنی به‌گونه‌ای است که تسلسل منطقی و پیشرفت تدریجی در یادگیری مهارت‌ها رعایت شده است. با این حال، نیاز به بازبینی و بهبود برخی از بخش‌ها به‌منظور بهینه‌سازی فرایند یادگیری وجود دارد. بنابراین می‌توان گفت سیستم ارزیابی در برنامه‌درسی تربیت‌بدنی به‌طور کلی مناسب است و به‌خوبی عملکرد دانش‌آموزان را مورد سنجش قرار می‌دهد. با این وجود، استفاده از روش‌های ارزیابی متنوع‌تر و جامع‌تر می‌تواند به شناخت بهتر نقاط قوت و ضعف دانش‌آموزان کمک کند و به بهبود کیفیت آموزش منجر شود. از آنجایی که شیوه ارائه برنامه‌درسی تربیت‌بدنی به‌طور عمده مناسب و کارآمد است و معلمان از روش‌های متنوعی برای تدریس استفاده می‌کنند که جذابیت و انگیزه دانش‌آموزان را افزایش می‌دهد. با این حال، استفاده از فناوری‌های نوین و رویکردهای جدید آموزشی می‌تواند به ارتقای کیفیت ارائه برنامه کمک کند. بنابراین می‌توان مدعی شد که روش‌های پاسخ‌دهی و بازخورد در برنامه‌درسی تربیت‌بدنی به‌طور کلی مؤثر و مفید بوده‌اند. این روش‌ها به دانش‌آموزان کمک می‌کنند تا نقاط قوت و ضعف خود را بشناسند و در جهت بهبود عملکرد خود تلاش کنند. با این حال، استفاده از بازخوردهای سازنده‌تر و مداوم‌تر می‌تواند به بهبود فرایند یادگیری کمک کند.

تاکنون تحقیقی در زمینه ارزیابی برنامه‌درسی تربیت‌بدنی دوره ابتدایی طبق مدل هفت‌گانه آیزنر صورت نگرفته است، بنابراین با محدودیت ادبیات تحقیق مواجه می‌باشیم و به تحقیقات مشابه بسنده می‌کنیم. نتایج تحقیق حاضر با نتایج تحقیقاتی از جمله (Sharifi, 2013) و (Esmaili et al, 2004) همخوانی دارد. محققین در مجموع اشاره به هدف محور بودن الگوی ارزشیابی داشتند و مولفه‌هایی که در تحقیقات آنها ذکر شده است با مولفه‌های تحقیق حاضر مشابه می‌باشد. با توجه به نتایج بدست آمده، اهداف برنامه‌درسی تربیت‌بدنی دوره ابتدایی از دیدگاه معلمان تربیت‌بدنی شهر کرمان در وضعیت نسبتاً مطلوبی قرار دارد. اهداف برنامه‌درسی تربیت‌بدنی دوره ابتدایی بایستی چگونگی یادگیری دانش‌آموزان، فرصت‌های یادگیری برای آنها به منظور تقویت انواع مهارت‌ها و توانایی‌های ذهنی، آگاهی‌های اولیه مورد نیاز همچون شناخت رشته‌های ورزشی، تغذیه ورزشی، بهداشت و ایمنی در ورزش، مهارت‌های ضروری مانند: حرکات پایه و آمادگی جسمانی، نگرش‌های مورد انتظار مانند: شرکت فعال در ورزش، تمایل به رعایت اصول بهداشتی در ورزش، گرایش به توسعه مهارت ورزشی، رعایت اصول ایمنی

در بین سایر دانش‌آموزان را در نظر داشته باشد. با توجه به نتایج بدست آمده، محتوای برنامه‌درسی تربیت‌بدنی دوره ابتدایی از دیدگاه معلمان تربیت‌بدنی شهر کرمان در وضعیت متوسط رو به مطلوب قرار دارد. محتوای برنامه‌درسی تربیت‌بدنی دوره ابتدایی بایستی برای صرفا دانش‌آموزان ابتدایی و مفاهیم و داده‌های واقعی در برنامه‌درسی تربیت‌بدنی برای آنها تناسب داشته باشد. همچنین واقعیات و مفاهیم در برنامه‌درسی تربیت‌بدنی باهم در ارتباط باشند. محتوای برنامه‌درسی تربیت‌بدنی برای دانش‌آموزان دوره ابتدایی باید محسوس و مرتبط با نیازها، تجارب و استعدادهای آنها باشد و در آخر باید ارزش‌ها را در برنامه‌درسی تربیت‌بدنی برای دانش‌آموزان دوره ابتدایی در نظر گرفت. برنامه‌درسی به معنای عام خود، آن چیزی است که به فراگیر آموخته می‌شود. جهت انتخاب محتوا معیارهایی مدنظر می‌باشد که عبارتند از: ارتباط میان محتوا با اهداف و جهت‌گیری‌های کلی و معنی‌دار بودن محتوا برای فراگیران. بدین معنا که محتوا برای دانش‌آموزان باید محسوس و مرتبط با نیازها و تجارب ایشان باشد. از اینرو باید از برنامه‌ریزی بصورت تجویزی یعنی ارائه محتوای یکسان برای افراد مختلف که دارای ویژگی‌های متفاوت هستند، پرهیز کرد. بنابراین راه حل ارائه برنامه‌درسی با محتوای گوناگون که متناسب با ویژگی‌های فراگیران تنظیم و تدوین شده باشد پیشنهاد می‌گردد. با توجه به نتایج بدست آمده فرصت‌های یادگیری برنامه‌درسی تربیت‌بدنی دوره ابتدایی از دیدگاه معلمان تربیت‌بدنی شهر کرمان در وضعیت مطلوبی قرار دارد. فرصت‌های یادگیری برنامه‌درسی تربیت‌بدنی، فرصت الگوبرداری از اخلاقیات و رفتار معلم تربیت‌بدنی را باید مهیا سازد و فرصت یادگیری مهارت‌های جدید را تامین کند. همچنین باید محیط یادگیری برای پیشرفت دانش‌آموزان در درس تربیت‌بدنی تناسب داشته باشد و تعامل یارنده‌ی یادگیری معلم و دانش‌آموز را تولید کند. با توجه به نتایج به دست آمده سازماندهی محتوای برنامه‌درسی تربیت‌بدنی دوره ابتدایی از دیدگاه معلمان تربیت‌بدنی شهر کرمان در متوسط رو به مطلوب قرار دارد. محتوای برنامه‌درسی تربیت‌بدنی باید به صورت جدای از یکدیگر باشد، محتوای آموزشی برنامه‌درسی تربیت‌بدنی بایستی متناسب با طول دوره تحصیلی باشد و در نهایت موضوعات محتوای برنامه‌درسی تربیت‌بدنی باید بصورت یکپارچه باشد. با توجه به نتایج بدست آمده، ارزشیابی در برنامه‌درسی تربیت‌بدنی دوره ابتدایی از دیدگاه معلمان تربیت‌بدنی شهر کرمان در وضعیت متوسط رو به مطلوب قرار دارد. برای اینکه بتوان دریافت که وضعیت برنامه‌درسی طرح شده چگونه است و بازخورد آن را بررسی کرد نیاز به ارزشیابی داریم. ارزشیابی مهمترین عامل برای برنامه‌ریزی‌های آتی می‌باشد. برنامه‌درسی تربیت‌بدنی دوره ابتدایی باید راهبردهایی برای ارزیابی و ارزشیابی مناسب دانش‌آموزان ابتدایی داشته باشد. شیوه‌های ارزشیابی برنامه‌درسی تربیت‌بدنی باید با اهداف برنامه‌درسی، محتوای فعالیت آموزشی، تجهیزات و امکانات مالی موجود در مدرسه، مهارت‌های عملی و نیازهای واقعی دانش‌آموزان و ویژگی‌های فردی دانش‌آموزان تناسب داشته باشد. ارزشیابی در برنامه‌درسی تربیت‌بدنی باید به منظور تعیین میزان دستیابی دانش‌آموز به اهداف تعیین شده با تاکید بر اندازه‌گیری کمی و رفتارهای قابل مشاهده باشد. در برنامه‌درسی تربیت‌بدنی باید بر ارزیابی در فواصل زمانی معین در قالب نمره مدنظر تاکید داشت. ارزشیابی باید به عنوان تلاش مشترک بین معلم و دانش‌آموز، مطرح باشد و فعالیت ارزشیابی، ضمن مشارکت دانش‌آموز و معلم تربیت‌بدنی بر شرکت فعال دانش‌آموز باید تاکید داشته باشد. با توجه به نتایج بدست آمده، شیوه ارائه در برنامه‌درسی تربیت‌بدنی دوره ابتدایی از دیدگاه معلمان تربیت‌بدنی شهر کرمان در وضعیت متوسط رو به مطلوب قرار دارد. نحوه ارائه دانش در برنامه‌درسی تربیت‌بدنی به دانش‌آموزان باید موجب تغییر نگرش‌ها و آموزش مهارت‌های مورد نظر شود و روش ارائه برنامه‌درسی تربیت‌بدنی در مدرسه باید متناسب با دانش‌آموزان ابتدایی آن مدرسه باشد. شیوه تدریس توصیه شده در کتاب و راهنمای تدریس تربیت‌بدنی، باید تمرکز بر شیوه تدریس عینی، دقیق و مشخص داشته باشد و در نهایت مولفین در کتب تدریس تربیت‌بدنی، باید بر روش‌های تدریسی که موجب شرکت فعال و تفکر خلاق دانش‌آموزان در جریان صورت می‌گیرد، تاکید داشته باشند تا شیوه ارائه در برنامه‌درسی تربیت‌بدنی بخوبی صورت گیرد. با توجه به نتایج بدست آمده، روش پاسخ در برنامه‌درسی تربیت‌بدنی دوره ابتدایی از دیدگاه معلمان تربیت‌بدنی در وضعیت ضعیف رو به متوسط قرار دارد. احتمالا، فرآیند آموزشی برنامه‌درسی تربیت‌بدنی در دانش‌آموزان دوره ابتدایی منجر به یادگیری مورد نظر نشده است و نتیجه اجرای برنامه‌درسی تربیت‌بدنی را در رفتار یادگیرنده (دانش‌آموز) مشاهده نشده است.

اهمیت جایگاه تربیت‌بدنی در برنامه‌درسی نه تنها به شکل یک درس معمولی دیده می‌شود، بلکه موجب شکل‌گیری یک جنبش یا نهضت تربیتی شده است که در نظام‌های آموزشی، به ویژه در کشورهای پیشرفته و صنعتی، نقش کلانی ایفا می‌کند. این نهضت و جنبش تربیتی به نوعی ساختارهای قوی را برای حمایت و ترویج ورزش و تربیت‌بدنی در نظام‌های آموزشی ایجاد کرده و به یک نگرش علمی و آگاهانه نسبت به اهمیت تربیت‌بدنی ایجاد کرده است. این نگرش و توجه به تربیت‌بدنی بر پایه اسناد و منابع علمی و تحقیقاتی بسیاری استوار است. اغلب این منابع بیان می‌کنند که نادیده گرفتن و تخصیص ناکافی منابع به تربیت‌بدنی در نظام‌های آموزشی، به ویژه در کشورهای پیشرفته، نشان از سیاست‌گذاری ناشیانه و عدم درک نیازهای آینده دانش‌آموزان است. این توجه و اهمیت دادن به تربیت‌بدنی به دلیل تأثیرات مثبت و دائمی

آن بر رشد چند جانبه شخصیت دانش‌آموزان در دوره ابتدایی و تجهیز آن‌ها برای مواجهه با چالش‌های زندگی در دنیای معاصر ارزشمند و ضروری است.

پیشنهادهای کاربردی پژوهش

- با توجه به یافته‌های تحقیق مبتنی بر عنصر اهداف، به‌منظور دستیابی به وضعیت مطلوب‌تر، پیشنهاد می‌شود که اهداف برنامه‌درسی به‌روز شده و با نیازهای روزافزون دانش‌آموزان و تغییرات جامعه همسو شوند. علاوه بر این، جلسات آموزشی و کارگاه‌های تخصصی برای معلمان برگزار شود تا آن‌ها بتوانند با اهداف جدید و به‌روز آشنا شوند.
- با توجه به یافته‌های تحقیق مبتنی بر عنصر محتوا، پیشنهاد می‌شود که محتوای برنامه‌درسی تنوع بیشتری داشته باشد و شامل فعالیت‌های جدید و جذاب برای دانش‌آموزان باشد تا انگیزه و مشارکت آن‌ها افزایش یابد. چرا که بازنگری و به‌روزرسانی محتوا با توجه به آخرین دستاوردها و روش‌های آموزشی می‌تواند مفید باشد.
- با توجه به یافته‌های تحقیق مبتنی بر عنصر فرصت‌های یادگیری، پیشنهاد می‌گردد برای حفظ و حتی بهبود بیشتر این وضعیت، فرصت‌های یادگیری بیشتری برای دانش‌آموزان فراهم شود، از جمله استفاده از فناوری‌های نوین و روش‌های تعاملی که تجربه یادگیری را غنی‌تر و جذاب‌تر می‌کند.
- با توجه به یافته‌های تحقیق مبتنی بر عنصر سازماندهی محتوا، پیشنهاد می‌شود که ساختار برنامه‌درسی بازنگری شده و توالی و پیوستگی محتوا بهتر تنظیم شود. استفاده از چارچوب‌های منظم و منطقی برای سازماندهی محتوا می‌تواند به دانش‌آموزان کمک کند تا یادگیری مؤثرتری داشته باشند.
- با توجه به یافته‌های تحقیق مبتنی بر عنصر ارزشیابی، پیشنهاد می‌شود برای بهبود روش‌های ارزشیابی با استفاده از تکنیک‌های متنوع و مدرن که می‌تواند به شناسایی بهتر توانایی‌ها و نیازهای دانش‌آموزان کمک کند، اقدام شود. همچنین، بازخورد مستمر و سازنده به دانش‌آموزان ارائه شود تا آن‌ها بتوانند عملکرد خود را بهبود بخشند.
- با توجه به یافته‌های تحقیق مبتنی بر عنصر شیوه ارائه، از روش‌های آموزشی نوین و تعاملی، مانند استفاده از ویدئوها، بازی‌ها و فعالیت‌های گروهی که می‌تواند شیوه ارائه را جذاب‌تر و مؤثرتر کند استفاده شود. همچنین، آموزش معلمان در زمینه استفاده از این روش‌ها ضروری است.
- با توجه به یافته‌های تحقیق مبتنی بر عنصر روش پاسخ، برای بهبود این وضعیت، پیشنهاد می‌شود که معلمان از روش‌های پاسخ‌دهی متنوع‌تری استفاده کنند و به دانش‌آموزان بازخوردهای دقیق و سازنده‌تری ارائه دهند. برگزاری کارگاه‌های آموزشی برای معلمان در زمینه ارائه بازخورد مؤثر و تشویق به تعامل بیشتر با دانش‌آموزان نیز می‌تواند مفید باشد.
- در نهایت با توجه به وضعیت کلی برنامه‌درسی تربیت‌بدنی برای ارتقاء کیفیت کلی آن، پیشنهاد می‌شود که یک بازبینی جامع و دوره‌ای انجام شود تا نقاط ضعف شناسایی و اصلاح شوند. همچنین، بهره‌گیری از نظرات معلمان و دانش‌آموزان می‌تواند به بهبود مستمر برنامه‌درسی کمک کند.

نتیجه‌گیری

در پایان با توجه به یافته‌های تحقیق می‌توان نتیجه‌گیری کرد که برنامه‌درسی تربیت‌بدنی دوره ابتدایی در وضعیت نسبتاً مطلوبی قرار دارد. همچنین پرسشنامه هنجاریابی شده در تحقیق حاضر را می‌توان در دیگر تحقیقات در این حوزه استفاده نمود و توسعه داد.

ملاحظات اخلاقی

پیروی از اصول اخلاق پژوهش

در مطالعه حاضر فرم‌های رضایت نامه آگاهانه توسط تمامی آزمودنی‌ها تکمیل شد.

حامی مالی

هزینه‌های مطالعه حاضر توسط نویسنده مقاله تامین شد.

تعارض منافع

بنابر اظهار نویسنده مقاله حاضر فاقد هرگونه تعارض منافع بوده است.

References

- Carron, G, Mahshi, Kh, De Grauwe, A, Gay, D, & Choudhuri, S, (2010). Strategic planning: concept and rationale, Available: IIEP/WEB/DOC/2010/05
- Eisner, E. W. (1994). The Education Imagination. First Edition. New York: Macmillan Publishing.
- Eisner, E. W. (2002). the educational imagination (on the design and evaluation of school programs), third edition. Stanford University. In PDF.
- Elementary physical education. (2010). teacher's book (teaching guide), first edition. [In Persian]
- Esmaili, M. R. & Amirtash, A. M. MoshrefJavadi, B. (2004). A comparative study of the physical education curriculum of elementary school in Iran and selected countries of the world Motor Journal, 28, 69-86. [In Persian]
- Franchi, L, & Rymarz, R, (2022). Formation of Teachers for Catholic Schools: Challenges and Opportunities in a New Era (Catholic Education Globally: Challenges and Opportunities Book 1). ISBN: 978-9811947261.
- Gable, R, (2022). The Hidden Curriculum: First Generation Students at Legacy Universities, ISBN: 978-0691216614.
- Habibi, A. & Adenvar, M. (2017). structural equation modeling and factor analysis (Lisrel software application training), Tehran, Jihad Academici. [In Persian]
- Hashemi, S. A. & Khodabakhshi Sadeghabadi, F. (2017). hidden curriculum and its role in schools, Journal of New Advances in Behavioral Sciences, second volume, eighth issue, Khordad 2016, pp: 28-42. [In Persian]
- Jayanthi, Ch, (2020). Principles and Foundation of Curriculum Development: (Text book for B. Ed and M. Ed students), first edition. ISBN: 978-6202564823.
- Khosravi-Mashizi. (2015). Comparative study of Iran's elementary school art curriculum with selected elementary school art curriculum (Australia, Canada and England), Master's thesis in the field of educational sciences - educational planning, faculty of literature and humanities, Shahid Bahonar University, Kerman. [In Persian]
- Maleki, H. (2016). lesson planning (practical guide). Tehran: School Publications. ISBN: 9640801526. [In Persian]
- Mehrmohammadi, M. (2020). Curriculum Planning: Perspectives, Approaches and Prospects, Mashhad: Astan Quds Razavi Publications. ISBN: 978-600-02-0517-1. [In Persian]
- Mirzaei, M. & Zarghami, H. (2010). Demographic Developments of Iran's Primary Education in 2005-2015, Iranian Journal of Official Statistics Surveys, 77, 181-212. [In Persian]
- Musapour, N. A. (2003). Developments in the Religious Education Curriculum of Iran's Elementary School, Daneshvar Behavat Bimonthly, 3, 69-76. [In Persian]
- Qaderi, H. & Shekari, A. (2014). evaluation of the curriculum quality of the Department of Educational Sciences of Kashan University, Quarterly Journal of Research in Curriculum Planning, Volume 2, Number 14. [In Persian]
- Safi, A. (2022). Primary education, first and second period of high school, Fourth edition, Tehran: Samt. ISBN: 978-600-02-0032-9. [In Persian]
- Sharifi, A. R. (2013). Studying the status of lesson planning in Iran's elementary education system, Education Quarterly, 119, 73-91. [In Persian]
- Sheikhi, M. (2009). Hidden Curriculum Standard Questionnaire, Examining Citizenship Education in the Hidden Curriculum of Theoretical Secondary Education System from the Point of View of Male Teachers in Ahvaz City, Master's Thesis of Tehran Teacher Training University. [In Persian]
- Supreme Council of Education. (2011). General goals, curriculum goals and the table of elementary school materials, resolution 852 of the Supreme Council of Education, dated 10/01/2011. [In Persian]
- Yazdani, J. & Hassani, M. (2011). examining the degree of conformity of the goals of the curriculum guide (primary and middle school) with the goals approved by the Supreme Council of Education, Curriculum Studies, 5(20), 58-79. [In Persian]